

Aktion T4 : Geheime moordcampagnes van de Nazi

- 1933 (27 juli) : Duitsland,sterilisatiewet gevolgd door een publieke campagne voor gedwongen sterilisatie, in Duitsland
  - o 360.000 mensen met een geestelijke of fysische beperking worden gedwongen gesteriliseerd;
  - o Doel: indijken van het aantal mensen met een beperking;

- Geweer wordt van schouder veranderd door de economische crisis:
  - o Campagne kost handenvol geld, dat er steeds minder is;
  - o De instellingen waren nog steeds overvol, werkingstoelagen overheid verminderden.

- 1939 (oktober): Aktion T4 : geheime moordcampagne
  - o Doel: vermoorden van mensen met een beperking: *'ongeneeslijk zieken na zeer kritische beoordeling van hun gezondheidstoestand de genadedood gunnen.'*
  - o In aanvang: enkel op peuters met een beperking, later uitgebreid naar volwassenen en ouderen met een beperking.
  - o Via vragenlijsten naar instellingen: screenen welke patiënten in aanmerking komen voor de genadedood.
  - o Centraal bureau in Berlijn beslist wie blijft leven en we niet ... (arbeidsongeschiktheid is gewoonlijk doorslaggevend argument)
  - o Methode
    - Mobiele gaskamers in vrachtwagens;(koolmonoxide- CO)
    - Zes grote vernietigingsinstellingen in Duitsland, Polen en Oostenrijk
      - Bestaande psychiatrische instellingen worden omgebouwd tot gaskamers in de vorm van douches met verbrandingsovens
      - Oa Hartheim
  - o Familieleden worden om de tuin geleid met valse overlijdensaktes: vals tijdstip, locatie en oorzaak van overlijden.
  - o Resultaat: minstens 300.000 mentaal en fysisch gehandicapten worden vergast.
  - o Ontmaskering /stopzetting: door Evangelische en Katholieke kerk
    - Ziekenhuispastoors en bisschoppen tekenen protest aan:
      - T4 vragenlijsten worden niet ingevuld;
      - Preek tegen het T4 programma: 3 augustus 1941 von Galen;
    - 24 augustus 1941: Hitler voelt zich gedwongen om het T4 programma stop te zetten.

- Moordmachine gaat evenwel sluiks verder
  - o Deel personeel T 4 start met andere moordprogramma's:
    - Aktion Reinhard in Polen bv., begin van de Joodse genocide met de bouw van 3 vernietigingskampen (oa. Treblinka II – 1942)
    - I. Eberl, Assistent van chef T4 programma wordt- juli 1942- eerste kampcommandant van Treblinka.
    - F. Stangl: ondercommandant Hartheim wordt in augustus 1942 tweede commandant van Treblinka.

- In psychiatrische instellingen: Patiënten laten doodhonger en doden met overdosis slaappillen : enkel tienduizenden doden ...
- Motieven
  - Behoud van de raszuiverheid/ streven naar rasverbetering:
    - Ontstaan tweede helft 19^e eeuw:
      - Erfelijk belaste en ongeneeslijk zieken dienen niet in leven te worden gehouden, pseudo wetenschappelijke onderbouw - centrale rol psychiaters
      - Minder geschikten mogen zich niet voorplanten
    - De natie/ het volk behoeden van het verval/ de ondergang
    - Beschermen/verbeteren van de fysieke gezondheid van het volk
    - 'Inwendige reiniging van het volk'
    - Psychiaters als 'hoeders van de volksgezondheid'
    - Cultuur van angst
  - Financieel: Tijdens economische crisis: is psychiatrie nog betaalbaar ?
  - Economisch- utilitaire denken; nood aan goedkope arbeidskrachten: zijn de slachtoffers al dan niet arbeidsgeschikt!!
    - 'onproductieve nationale kameraden'
  - Opmerking: in aanvang niet racistisch
- Rol van gewone mensen, de kleine garnalen; bouwvakkers, technici, buschauffeurs, verplegers, bedienden ea – ze zijn allen medeverantwoordelijk.

Nazi-propaganda-poster uit omstreeks 1938 met de tekst :

"60.000 Reichsmarken kost deze "Erbkranke" [lijder aan een erfelijke aandoening] de Volksgemeenschap tijdens zijn Levensduur. Volksgenoten, dat is ook Uw Geld. Leest u 'Nieuw Volk', het maandelijkse tijdschrift van het Bureau voor Rassenpolitiek van de NSDAP."